

Qarabağın incisi həm də sülhün rəmzidir

"Şuşa rəsmi olaraq Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtıdır, eyni zamanda Şuşa bizim Qələbəmizin rəmzidir, sülhün rəmzidir. Çünki Şuşa azad olunduqdan sonra İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatdı".

İlham ƏLİYEV

Çox da uzaq olmayan şanlı tariximizdə - İkinci Qarabağ müharibəsində Şuşa ümidlərin qanadlandığı, arzuların çiçək açdığı məkan oldu. Azərbaycanın vətənpərvər oğulları, igid hərbçilərimiz qala şəhəri yağların əsarətindən xilas etmək üçün əfsanəvi qəhrəmanlıq göstərdilər. Prezident İlham Əliyev Şuşa Qlobal Media Forumunun açılış mərasimində bu şəhərin həm də bizim cəsarətimizin rəmzi olduğunu bəyan etdi. Dövlət başçısı dedi: "Yəni bu şəhər öz kimliyini qoruya bilmişdir. Baxmayaraq ki, işğal dövründə o, məqsədli şəkildə, qəsdən dağıdılmışdır".

Azərbaycanın bu qədim və gözəl şəhəri, Qarabağın incisi Şuşa yağların əsarətindən düşməyə qədər çox möhtəşəm tədbirlərə evsahibliyi etmişdi. Qafqazın konservatoriyası, Azərbaycanın musiqi beşiyi hesab edilən əsrarəngiz Şuşanın poeziyamızın, musiqimizin, muğam sənətimizin inkişafında rolu danılmazdır. Şuşa eyni zamanda zaman-zaman elmin, təhsilin tərəqqisində və digər sahələrdə müstəsna xidmətlər göstərən, şöhrət qazanan sakinləri ilə tanınır.

Həsərin sonu və Şuşadan əşidilən musiqi sədaları

Bu şəhərə yalnız gəzməli, görməli yerlərini seyr etmək, həm istirahət, həm də ruhən dincəlmək üçün üz tutmayıblar. Ötən əsrin son onilliyində Şuşada vaxtaşırı yüksək səviyyəli, unudulmaz tədbirlər keçirilib. Bu inci şəhər 1992-ci il mayın 8-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edildi. Şərqi Zəngəzurun və Qarabağın digər əraziləri kimi, Şuşa da otuz ilə yaxın yağlı düşmənin əsarətində qaldı. Təcavüzkar ermənilər işğal etdikləri ərazilərdən əsl sakinlərinin - azərbaycanlıların izlərini silmək üçün respublika və dünya əhəmiyyətli abidələrə qənim kəsildilər. Bütün tarixi və müasir tikililəri - yaşayış, ictimai binaları, muzeyləri, məscidləri erməni vandalları qarət etdilər, taladılar, dağıtdılar.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur həsrəti on illəri aşdı. Ancaq Azərbaycan xalqı hər zaman inandı ki, Ermənistanın işğalına bir gün son qoyulacaq, nisgil, ayrılıq bitəcək. 2020-ci il sentyabrın 27-də işğalçı Ermənistanın növbəti tərribatı nəticəsində başlayan İkinci Qarabağ müharibəsi 44 gün davam etdi. Müzəffər Azərbaycan Ordusu hər gün neçə-neçə yaşayış məntəqəsini Ermənistan silahlı qüvvələ-

rinin işğalından azad edərək xalqımıza misilsiz sevinc, qürur, iftixar hissləri bəxş etdi.

2020-ci il noyabrın 8-də zəfər soraqlı növbəti xəbər Şuşadan gəldi. Həmin gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev bütün azərbaycanlıların adından Şuşaya gözaydınlığı verdi: "Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!" Dövlət başçısı, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev erməni təcavüzkarlarının işğalına uğradıqdan sonra Şuşada yarımçıq qalan silsilə beynəlxalq tədbirlərin yenidən keçiriləcəyini də qeyd etmişdi.

İkinci Qarabağ müharibəsində qazandığımız zəfər Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru işğalçılardan xilas edib, yenidən Azərbaycana qovuşdurduqdan sonra itkilərimizin nə qədər böyük olduğunu daha yaxından görə bildik. Yalnız azərbaycanlıları deyil, azad edilmiş ərazilərə səfər edən əcnəbiləri də erməni vandalizmi dəhşətə saldı. Təcavüzkar, məkrli ermənilərin Azərbaycana, xalqımıza uzun illər boyu vurmuş olduqları maddi və mənəvi ziyan saya-hesaba gəlməyəcək dərəcədə böyükdür. Amma Azərbaycan dövləti öz qüdrətini, xalqımız mətinliyini yenidən göstərdi. Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun işğalçı ermənilərin basdırdıqları minalardan təmizlənən əraziləri quruculuq meydanına çevrildi. Azad edilmiş ərazilərimizdə genişmiqyaslı tikinti-bərpa işlərinə başlanıldı. Erməni vandallarının otuz ilə yaxın davam edən işğal müddətində talan etdikləri, dağıtdıqları, tarixi görkəmini dəyişməyə cəhd göstərdikləri Şuşada da quruculuq işləri sürətlə aparılır.

Təcavüzkar ermənilər bir də eşitdilər ki, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtından - Şuşa şəhərindən musiqi sədaları yüksəlir. Bu şəhərdə eyni zamanda yerli və beynəlxalq səviyyəli tədbirlər təşkil olunmağa başlandı. 2021-ci ilin mayında "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı və avqustunda Vaqif Poeziya Günlərinin, eləcə də digər möhtəşəm tədbirlərin təşkil edilməsi azərbaycanlıların doğma şəhərinə qayıdışının təntənəsi oldu...

Hər birinin öz tarixi və özəlliyi olan mədəni tədbirlər

Qəsbkar Ermənistanın işğalınadək Şuşada hər il düzənlənən Vaqif Poeziya Günlərinin digər mədəni tədbirlər kimi

öz tarixi, mənası və məqsədi var. Hələ 1967-ci ildə Heydər Əliyev Şuşada olarkən Molla Pənah Vaqifin məzarını ziyarət etmək istəyib. Azərbaycanın görkəmli şairinin məzarını tapa bilməyiblər. Ümummilli Liderin göstərişi ilə məzar tapılıb. Heydər Əliyev bərhad halda olan dağılmış məzarı ziyarət edib. O, çıxışlarının birində gördüyü bu məzarın Vaqifə layiq olmadığını bildirib. Sonradan respublika rəhbəri seçilən Heydər Əliyevin göstərişi ilə Molla Pənah Vaqifin məzarı üstündə abidə və türbə inşa olunub. Memar A.V.Salamzadə və E.İ.Kanukovun layihəsi əsasında 1977-ci ildə Vaqifin muzey-məqbərə kompleksinin tikintisinə başlanılıb. Şuşa şəhərinin Cıdır düzünə yaxın ərazidə inşa olunan kompleksdə şairin Şuşa həyatını əks etdirən dövrə aid 80-nə yaxın eksponat nümayiş etdirilib.

Şuşada 1982-ci il yanvarın 14-də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin iştirakı ilə Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin və Poeziya evinin təntənəli açılış mərasimi keçirilib. Heydər Əliyev səfər çərçivəsində Vaqif Poeziya Günlərinin keçirilməsi ilə bağlı göstəriş verib. Həmin tarixdə başlayaraq 1991-ci ilədək hər il Vaqif Poeziya Günləri şairin vətəni Qazaxdan başlayıb, Şuşanın Cıdır düzündə yekunlaşıb.

İşğaldan azad edildikdən sonra, 2021-ci il avqustun 30-da Şuşada böyük Azərbaycan şairi, dövlət xadimi, Qarabağ xanının vəziri Molla Pənah Vaqifin məqbərəsi önündə Vaqif Poeziya Günlərinin açılış mərasimi keçirildi. Tədbirin rəsmi açılış mərasimində çıxış edən Prezident İlham Əliyev qürurla dedi: "Noyabrın 8-də Azərbaycan xalqına Şuşa müjdesini verərək demişdim ki, Şuşa artıq azaddır, bu, həqiqətdir. Biz azad Şuşada yığışmışıq. Demişdim ki, biz Şuşaya qayıtmışıq. Bu da həqiqətdir. Festivallar, poeziya günləri, mədəni tədbirlər və bir çox başqa tədbirlər artıq keçirilir və keçiriləcəkdir. Demişdim ki, biz Şuşanı dirçəldəcəyik. Bu da baş verir, biz Şuşanı dirçəldirik".

İyirmi doqquz il sonra ilk dəfə Şuşada keçirilən Vaqif Poeziya Günləri ölkənin həyatında əlamətdar hadisəyə çevrildi. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Şuşada yenidən təşkil olunan tədbir çərçivəsində sərgilər, simpozium keçirildi, xalq şairlərinin, eləcə də orta nəsil və gənc şairlərin çıxışları, muğam sənətkarlarının ifaları dinləndi, "Nizamidən Vaqifə" adlı poetik kompozisiya təqdim olundu.

Vaqif Poeziya Günləri azadlığına qovuşmuş Şuşada ikinci dəfə 2022-ci ildə Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin (AYB) təşkilatçılığı ilə təşkil olundu. Həmin il iyulun 14-də başlayan tədbirdə

mədəniyyət və incəsənət xadimləri, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvləri, gənc yazıçılar, şairlər və qazilər iştirak etdilər.

Qala şəhərimiz Şuşada bu il 14-15 iyul tarixlərində artıq üçüncü dəfə Vaqif Poeziya Günləri təntənəli şəkildə keçirildi. Tədbirdə dövlət və hökumət nümayəndələri, respublikanın tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvləri iştirak etdilər.

İlk dəfə 1989-cu ildə keçirilmiş "Xarıbülbül" festivalı da İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılmış parlaq zəfərdən sonra - 2021-ci ilin 12-13 may tarixlərində Şuşada Cıdır düzündə Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə yenidən düzənləndi. Dövlət başçısı İlham Əliyev o vaxt "Xarıbülbül" festivalının açılış mərasimində diqqətə çatdırdı: "Biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək".

Ötən il Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə respublikamızda "Şuşa ili" elan edildi. Bu münasibətlə mədəniyyət paytaxtımızda, eləcə də respublikamızın digər yerlərində silsilə tədbirlər keçirildi.

"Şuşa ili"ndə bu şəhərdə təşkil olunan yaddaqalan tədbirlərdən biri də görkəmli müğənni, Azərbaycan vokal məktəbinin banisi, dahi Bülbülün anadan olmasının 125 illiyinə həsr olunan Vokalçıların Bülbül adına VIII Beynəlxalq müsabiqəsi olub. Müsabiqədə Azərbaycan, Rusiya, İsrail, Türkiyə, Monqolustan, Özbəkistan, Ukrayna, Meksika, Qazaxıstan və digər ölkələrdən 100-ə yaxın ifaçı iştirak edib.

"Şuşa ili" çərçivəsində 2022-ci ilin 12-14 may tarixlərində keçirilən V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalı Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət Nazirliyi və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu tərəfindən təşkil olundu. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva festivalın açılışında iştirak etdilər. Beynəlxalq festivala Azərbaycanın müxtəlif regionlarından folklor kollektivləri, həmçinin bir sıra xarici ölkələrdən gələn müxtəlif folklor üslublarının ifaçıları, rəqs kollektivləri qatıldılar.

Şuşa azad olunan sonra "Xarıbülbül" Beynəlxalq Musiqi Festivalı üçüncü dəfə bu il mayın 9-11-də keçirildi. Şuşa şəhərində Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə təşkil olunan festival bu il də bir-birindən maraqlı tədbirlərlə yadda qaldı.

Bütün bunlar göstərir ki, xalqımız əmin-amanlığın, mədəniyyətin, ədəbiyyatın inkişafının tərəfdarı və tərənnümçüsüdür.

**Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"**